

‘Onze zaak hangt de wereld allang de keel uit’

Moehammad Amara van Combatants for Peace over de Arabische lente en de Palestijnse zaak

De Brug / juni 2011
6

De Palestijnse universiteitsdocent Moehammad Amara was begin juni in Nederland, op tournee voor Combatants for Peace. Deze groep bestaat uit voormalige Israelische soldaten en Palestijnse strijders die elkaar als partners voor de vrede hebben gevonden. De Brug vroeg Amara naar de invloed van de Arabische lente op het politieke perspectief van de Palestijnen.

Max Arian

Bent u blij met de Arabische lente die misschien een hete zomer wordt?

Moehammad Amara: ‘Als het er op aan komt zijn we blij met elke verandering in de Arabische landen waardoor mensen hun werkelijke gevoelens tot uitdrukking kunnen brengen. Helaas luisterden de meeste Arabische regimes niet naar de wensen van hun bevolking, zodat je niet kunt zeggen dat ze een goed bestuur hadden. Dit is al een probleem vanaf het begin. Alle Arabische regimes zijn voortgekomen uit een periode van revolutie tegen de Westerse bezetting en ze zijn absoluut niet op een democratische manier tot stand gekomen, maar door omwentelingen. Historisch gezien kwamen de Arabische regimes met geweld aan de macht en hebben hun volkeren ook met geweld geregeerd. Dus zijn de mensen gefrustreerd en teleurgesteld en heeft de Arabische wereld recht op veranderingen die rekening houden met hun belangen, hun toekomst, hun mensenrechten. Maar democratie is een heel breed begrip.’

Democratie is meer dan alleen maar verkiezingen?

‘Verkiezingen zijn maar één aspect van democratie, soms krijgen mensen niet de juiste keuze of lijkt het meer een soort kansspel. Belangrijk is dat een regering begrip kan vinden bij de gewone mensen.

Het is belangrijk de ander te erkennen om een manier van samenleven te vinden tussen verschillende groepen, zoals christenen, moslims, joden. Die moeten allemaal in één land onder één paraplu kunnen samenleven. Het kan een negatief gevolg van de revolutie in Egypte worden dat religieuze tegenstellingen weer de kop op steken.’

Het zou zelfs tot een chaos kunnen leiden?

‘Ook dat is mogelijk. Zo’n revolutie kan heel verkeerde mensen omhoog brengen. Avonturiers die mee-surfen op de golven van de revolutie in naam van politieke partijen, godsdienstige groeperingen of elitegroepen, en die de revolutie in hun eigen belang misbruiken.’

U bent er niet zeker van dat het in Tunesië en Egypte allemaal goed zal komen?

‘Nee, de dromen van de jeugd zijn nog geen waarheid geworden, dus kan het zijn dat er van binnen iets niet in orde is.’

Toch is er een nieuwe generatie opgekomen, die z’n mond open durft te doen.

‘Zeker zo kan je het zien, maar soms proberen individuele personen in hun eigen belang de vruchten te plukken van de revolutie. Wat willen ze eigenlijk? Een baan, geld, invloed? Moebarak en zijn

partij weg krijgen in Egypte en Ben Ali en zijn familie in Tunesië, dat is een goede doelstelling, maar niemand kan garanderen dat er nu betere mensen aan de macht komen. We praten onderling ook veel over het belang van de Verenigde Staten. Egypte is een strategische staat, met z’n leger, z’n industrie, z’n vele miljoenen mensen. Als Amerika het niet had gewild, dan was het niet gebeurd, wordt er gezegd. Nee, het is toch heus de wil van het volk, zeggen anderen.’

Wat betekent dit alles voor de Palestijnen?

‘Deze veranderingen werden al lange tijd verwacht, maar wij Palestijnen mogen ons niet bemoeien met wat er in de Arabische wereld gebeurt. Wij zijn nu eenmaal de zwakkeren in de Arabische wereld. We hopen dat de Arabische landen de Palestijnen zullen blijven steunen, of, liever nog, wat meer steun zullen geven, maar we weten niet hoe het zal uitpakken.’

Er waren ook demonstraties in de Palestijnse gebieden?

‘Maar ze waren anders van karakter dan in de rest van de Arabische wereld. De leuzen gingen over twee dingen: er moet een einde komen aan de bezetting en er moet een einde komen aan de scheiding tussen Gaza en de Westelijke Jordaanoever. Sommige mensen hopen dat de

gebeurtenissen in de Arabische wereld de Palestijnen een luider stem zullen geven. Er gebeurt wel iets, maar anders dan verwacht. Hamas is bereid tot verzoening met Fatach, omdat ze nu niet in Syrië kunnen blijven met hun Politiek Bureau. Ze zijn al hun zekerheid in dat land kwijt, tenzij ze zich duidelijk voor het regime uitspreken en de mensen die demonstreren laten vallen.

Hamas kan nu nergens meer heen. Hoogstens naar Iran, maar dan krijgen ze geen enkele steun meer in de Arabische wereld. Ze worden door de politieke omstandigheden gedwongen tot een pragmatische stap: toenadering te zoeken tot Fatach. Ik ben blij met deze verzoening maar ook bezorgd. Menen ze het wel echt of is het alleen pragmatisme? We hebben in Cairo duidelijk afgesproken dat we een Palestijnse staat willen binnen de grenzen van 1967. Dat heeft Hamas trouwens ook al eerder gezegd. Maar Netanjahoe, de premier van Israel, houdt zijn mensen voor de gek. Eerst zei hij dat Abbas niet het hele Palestijnse volk vertegenwoordigde, en nu zegt hij dat Abbas moet kiezen tussen Hamas of vrede.

Natuurlijk is politiek altijd pragmatisch. Mensen zoals wij die aan beide kanten van het conflict met gewone mensen werken, weten dat Israeli's en Palestijnen heel goed een oplossing zouden kunnen bereiken zonder de Arabische landen.'

Ziet u nu kansen ontstaan voor een Palestijnse staat?

'Als lid van Combatants for Peace vind ik dat we juist nu onze regeringen moeten beïnvloeden. Je weet niet wat er gaat gebeuren, of die revoluties niet Al Qaida bij de grenzen kunnen brengen of andere onverwachte dingen. Bovendien: onze zaak hangt de wereld allang de keel uit. Daarom denk ik dat als we in september de Palestijnse staat uitroepen, ook de meeste Europese landen ons zullen volgen. Dat is de nachtmerrie van veel Israelische leiders. Maar ooit riepen ze zelf eenzijdig de staat Israel uit en kregen vervolgens internationale erkenning. Wij zijn bereid naar het Internationale Hof van Justitie te gaan om te bewijzen dat wij ook een staat nodig hebben.

Dat realiseerde ik me trouwens al in 1989, tijdens de eerste Intifada. Ik had vier jaar gevangen gezeten en toen ik vrijkwam ben ik naar het joods-Arabische vredescentrum Givat Haviva gestapt. Soms werden we in die tijd daarom als collaborateurs beschouwd. We hoopten een brug te bouwen tussen twee volkeren, omdat de politici dat niet deden. Daarom namen wij toen zelf het initiatief. In 2004 zijn we Combatants for Peace begonnen om dat initiatief nieuw leven in te blazen.

Wij zijn geen alternatieve politici. We willen alles doen, maar niet weer oorlog voeren. Geloof me, ik heb vier kinderen,

de jongste is vijftien jaar, ik heb twee dochters op de universiteit en een zoon die daar straks gaat studeren. Als vader heb ik op alle mogelijke manieren gevochten tegen de bezetting, dat was mijn goed recht, maar ik wil daar niet eeuwig mee doorgaan. Ik wil dat zij goed onderwijs krijgen, ook ten gunste van de hele gemeenschap. Ik leer ze dat het conflict tussen de Israeli's en ons geen religieus conflict is. Er hebben in Palestina altijd drie religies naast elkaar bestaan: de islam, het jodendom en het christendom. Wij moslims geloven in Jezus, in Mozes, in Mohammed en in nog eens 25 profeten. Zelf ben ik een kind van vluchtelingen, maar ik hoef niet terug naar mijn dorp, ik wil een compromis sluiten, alleen moet het wel een eerlijk compromis zijn. Over 22 procent van het oorspronkelijke Palestina kunnen we niet nog weer eens gaan onderhandelen.

Voor mij is een Palestijnse staat een droom, zoals een ander de droom heeft multimiljonair te worden. Maar je moet ook het moment grijpen. Netanjahoe kan wel op alles nee zeggen, maar je weet nooit wat er in de geschiedenis gaat gebeuren, zoals de geheime onderhandelingen in Oslo of de rol van Rabin die door een extremistische Israeli is vermoord. De rechtse Likoeid-partij zal in Israel niet eeuwig aan de macht blijven, de centrumpartij Kadima kan Israel misschien beter vertegenwoordigen.

We laten met Combatants for Peace aan scholieren en studenten zien dat we als Palestijnse en Israelische ex-strijders heel goed met elkaar kunnen samenwerken. We zijn nu als oud-strijders die zich inzetten voor de vrede, met vele honderden over heel Israel en Palestina, daarbij ook hooggeplaatste militairen. Maar we hebben ook uw steun nodig, als joden, als christenen, als moslims, als Palestijnen, als Israeli's. Want zonder steun van de internationale gemeenschap zal er nooit vrede komen.'

U kunt Combatants for Peace financieel steunen door geld over te maken op rekening 6181625 van SIVMO te Amsterdam, onder vermelding van: Combatants for Peace.